

2000

ΜΠ εδοθη από Μιχ. Χριστοδουλίδου
11/7/2000

Στης νύχτας το μέταλλο

Στης νύχτας το μέταλλο σκάλισα
Το σταυρό και το νίκα εν τούτω
με νύχια που μάτωναν χάραξα:

Εσύ η χαρά και η θλίψη
το εικόνισμα στο παρεκκλήσι
Εσύ το ωμέγα το άλφα
στο ξυλόγλυπτο προσκυνητάρι
Η άγραφη πρώτη σελίδα
η μετά και η πριν το αστέρι
Ο λευκός τ' ουρανού και της επαγγελίας λειμώνας
Των αιώνων της πίκρας πυλώνας.

Εσύ ο αφρός και το κύμα
που εγέννησε αθώο το σώμα
Εσύ το αγκάθι, το τραύμα
των παρθένων ερώτων το κλάμα
Η πάνδημη και ερασιμία
η μετά και η πριν τη λατρεία
το ζεστό κι' ασυντρόφιαστο δάκρυσμα της Παναγίας
Το ξωκλήσι της Ορθοδοξίας.

Στης νύχτας το μέταλλο σκάλισα
τα συνθήματα ωραίου αγώνα
και μ' όλη τη δύναμη φώναξα:

Εσύ ο δαυλός και η φλόγα
στο παλάτι μιας Αξιοθέας
Εσύ το μελίτσι, το μέλι
στού Αγίου Ονησίλου την κέρα
Της Αγίας Σοφίας καρπάνα
η μετά και η πριν να ραγίσει
Η Εφτάλοφη μες στο καράβι και να περιμένει
Βασιλεύουσα μαρμαρωμένη.

Εσύ η πληγή και το αίμα
η εντάφια της Ρωμιοσύνης
Εσύ το λιθάρι το μνήμα
της αιχμάλωτης δικαιοσύνης
Το αμύριστο φως και το τάμα
το μετά και το πριν τη θυσία
Η αλύτρωτη κόρη της θάλασσας κι η λυτρωμένη
η ακέραη και μοιρασμένη.

Στης νύχτας το μέταλλο έγγραφα
με μπογιά και με αίμα τον όρκο
Και με τον λαό μου τραγούδισα:

Εσύ το καράβι το κύμα
Αχαιών η ακτή της οδύνης
Εσύ η μακράν και πλησίον
η πρωτότοκη κόρη κι η μάνα
Η πάντ' αναμμένη λαμπάδα
Η μετά και η πριν την Ελλάδα
Η γυναίκα που έχασε σύζυγο, γιο και πατέρα
και τα μαύρα της φόρεσ' η μέρα.

Εσύ το κρασί το μεθύσι
του θανάτου, της ελευθερίας
Εσύ το σεφάνι κι η κόμη
το πεσμένο στη γη παλικάρι
Η κόψη της δίστομης λόγχης
Η μετά και η πριν κοκκινίσει
Η θεμέλια πέτρα στο θρύλο βαθιά ριζωμένη
Η ελεύθερη και σκλαβωμένη.

Θ. Κουγιάλης.

Η Μοίρα

Του Νησιού μου τη μοίρα συλλάβισα στο θλιμμένο
βλεφάρισμα της Παναγίας
Στο πικρότατο δάκρυ της μάνας μου που ανοίγει
της πύλες, τ'απόρθητα κάστρα της παραμυθίας.

Του λαού μου τη μοίρα σημάδεψα με του Παλαιολόγου
το ανιάτο τραύμα
Που κρατά τ'αετού το χρυσόβουλο και διαβάζει
το μαρμαρωμένο στην πλάκα της θάλασσας τάμα.

Τη θλίψη πατρίδα
το δάκρυ σου δώσ'μου
Το βλέμμα σου σήκω
στο τέμπλος του κόσμου
Τον ήλιο δεν μπορεί
ο αέρας να σθήσει
Τη νύχτα δεν μπορεί
το φως του κεριού
να φωτίσει.

Της γενιάς μου τη μοίρα τη γύρεψα στου αγκάθινου ήλιου
την πρώτη ακτίδα
Στου ονείρου το πάμφωτο πέταγμα που εσήκωσε
μεσ' απ' το κύμα του Ελλήσποντου
τη χρυσαλίδα.

Των συντρόφων τη μοίρα μοιράστηκα τον πανάρχαιο όρκο
την ώρα που αγιάζει
Την αυγή που κελάδησε άνοιξη και το νέφος στα Σπίτια
της Ρήγαινας μαύρη οδύνη αδειάζει.

Τη θλίψη πατρίδα
το δάκρυ σου πίνω
Με χέρι που τρέμει
το κρίνο σου δίνω.
Βοήθα ν'ανθίσει
η λευκή Μυροφόρα
Υπέρλαμπρη σαν
θεοτόκος και
ειρηνοφόρα.

Θ. Κουγιάλης.

Ωσά ρόδον.

Ωσά ρόδον ανθίζεις στου πελάγου τα στήθη
ωσά ρόδον ω Κύπρος στην καρδιά μου και μένα
τους χυμούς ανεβάζεις από ανέγγιχτα βύθη
και τους δίνεις στα φύλλα που γελούν μεθυσμένα.
Ωσά ρόδον ανθίζεις- και το κύμα το μπλάβο
σε χαιδεύει γλιστρώντας από κόρφο σε κάβο.

Η ροδιά τώρα ανοίγει μύρια στόματα ομπρός μου!
Νάναι γέλια μονάχα δροσερά που αναβρύζουν;
Νάναι αδρές υποσχέσεις καρπερότερου κόσμου;
Νάναι φλόμπουρα τάχα που εγερτήρια σαλπίζουν;
Ω ροδιά τ' αλικά σου τα λουλούδια ότι νάναι
στη ψυχή μου και κείνα για πατρίδα μιλάνε.

Όμως ξάφνου απ την πλάκα της ψυχής μου όλα σβιούνται
Να τα πεύκα, τα πεύκα! Τώρα εκείνα με ορίζουν ...
Είν αμέτρητα κοίτα! κι απ το χέρι κρατιούνται
τραγουδούν και χορεύουν και γελούν και σφυρίζουν
Του βουνού παλικάρια και διδάχοι του αγώνα
να τα πεύκα τα πεύκα, του νησιού μου κορώνα.

Μα και συ θυγατέρα της Μεσόγειος, που απλώνεις
τον καρπό σου στην πείνα του σκυφτού στρατοκόπου
ω συκιά, την ψυχή μου πως και συ τη μελώνεις
μεγαλόδωρο χέρι του φτωχού μου του τόπου!
Σε κοιτώ και σε φέγγος καλοσύνης με ζώνεις
στης πατρίδας το χώμα πιο βαθιά με ριζώνεις.

Με της γης μου το χώμα κάθε πετρα με δένει
Όλες! Πιότερον όμως τα λιθάρια μας όπου..
στην καρδιά τους στερνιάσαν και κρατούν φυλαγμένη
την πνοήν όπου πήραν απ το χέρι του ανθρώπου.
Εκκλησιές, σπίτια, δρόμοι- ζωή του πέτρινου κόσμου
πως και συ σιδερένια θεμελιώνεσαι εντός μου!

Θ. Πιερίδης.

Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΦΩΤΟΣ

Καπνός κι αλάτι καθαρό από τα φύλλα των καιρών
Πατημασιές στον ουρανό και στα ηφάιστεια των νερών

Της θάλασσας οι εποχές στιλπνές κι αγίνωτες πλαγιές
Καφτό θειάφι στις κορφές του ήλιου ανάβουν οι χορδές

Στης λάβας την υγρή φωτιά κελάδησαν χλωρά πουλιά
Με του χαλκού την πηνελιά στους βράχους έκτισαν φωλιά

Μες στους δαφνώνες τους γλαυκούς κήδευσαν τους λευκούς αητούς
Και στις καρδιάς τους αιγιαλούς φυτέψαν τους χρυσούς καρπούς.

Μια σπιθαμή μας δώσαν γη
Γλυκάνισσο και γιασεμί
Το πληγωμένο της κορμί
Το προσκυνούν οι άνεμοι

Η Αφροδίτη διάφανη σ' ακρογαλιά πρωτόπλαστη
Κοιμάται σαν την άνοιξη αμέριμνη και τρυφερή

Της Αφροδίτης μύνημα γαλάζιας αύρας φύσημα
Με δάκρυ και με φίλημα του έρωτα το ξύπνημα

Του ποταμού μουρμουρητό ζεστού αιμάτου ο αφρός
Στο πράσινο ορείχαλκο ακούμπισε ο αντίλαλος

Στις φλέβες της αυγής σεισμός πανί ανοίγει ο λογισμός
Του μήλου ο ώριμος καρπός γέμισε μ' άνοιξη το φως.

Μια σπιθαμή μας δώσαν γη
Πατριίδα κι αγαπητική
Την ζήλεψαν οι δυνατοί
Την σταύρωσαν οι τύραννοι.

Θ. Κουγιάλης.

Η πηγή του χρόνου.

Με τις λευκές φτερούγες του τη σκοτεινιά σηκώνει
Το περιστέρι της αυγής
Της μοίρας χελιδόνι
Να πει μηνύματα χαράς
Ψυχές να ευαγγλίσει
Και στις πλαγές του πρωινού τον ήλιο ν ανταμώσει.

Το θαύμα τρέχει αθέατο απ της καρδιάς τη θρύση
Σαν το ακοίμητο νερό
Γεμάτο αντανakλάσεις
Να δώσει στους θνητούς κρασί
Σκληρό ψωμί κι αλάτι
Και μυρωδιά καμένης γης να δώσει στους ανέμους.

Φυσάει ακάθιστο το φως μες στις χαράς τ αμπέλια
Κι ανοίγουνε στον ουρανό
Διάπλατα οι πυλώνες
Γεμάτη αγάπη ν ακουστεί
Φωνή θεού απ τα ύψη
Ούτος εστίν ο αγαπητός και το γλυκύ μου έαρ.

Ο Χρόνος το μολύβι του μες το καμίνι ρίχνει
Και σαν το αίμα που καυτό
Σφυροκοπά τις φλέβες
Το νήμα κλώθει της ζωής
Στου ριζικού τ αδράχτι
Κι οι μοίρες τα μελλούμενα που βλέπουν το τυλίγουν.

Την ώρα που τη σκόνη κρυφά μαζεύει ο Χρόνος
Από των φύλλων τα πλατιά
Κι άφωνα μεσημέρια
Μεσ στα ρυάκια του φωτός
Βουτά το μονοπάτι
Που φαεσφόροι άγγελοι το περπατούν μονάχα.)

Οι μοίρες σκύβουν για να πουν
Απ τη πηγή του χρόνου
Μα ζώσαν φλόγες το νερό
Κι η γης αναταράχτη.

Οι μοίρες σκύβουν δυο φορές
Στην κρύα κραυγή της κρήνης
Μα το νερό φανέρωσε
Το ατσάλι της ματιά του.

Οι μοίρες σκύβουν τρεις φορές
Στου ποταμού το ρέμα
Μα η μορφή του κύλισε
Στη λάμψη των υδάτων.

Και σκύβουν τέσσερεις φορές
Στης αρετής τ αλώνι
Μα βλέπουν στο εφτασφράγιστο
Βιβλίο τ όνομα του.

Γεια και χαρά σου Αρχάγγελε, γει και χαρά σου Ακρίτα
Της ιστορίας της υγρές
φωτίζεις κατακόμβες
Και ξαναδίνεις στη ζωή
Το νέο αλφαβητάρι
Που καταργεί το σκοτεινό βασίλειο της δουλείας.

Θ. Κουγιάλης.

Την Καρδιά μου

Την καρδιά μου σαν σπόρο, να ριζώσει στο χώμα
τη φυτεύω στη γή μας
και βαθιά στη ψυχή μας.

Το αόρατο δέντρο, και την πιο σκληρή πέτρα
θα ποτίσουμε μ' αίμα
να τη φάει το ρέμα.

Στα θεριά του ερέβους, μυστικά τώρα σκάβει
το αιώνιο μνήμα
του πελάγου το κύμα.

Το ουράνιο τόξο, θα φορέσει στεφάνι
τη λαμπρή του ασπίδα
στη πικρή μου πατρίδα.

Τη γροθιά μας σφιγμένη να κτυπούμε με πάθος
θα κρατήσουμ' αιώνια,
τη βαριά καταφρόνια

Μονοιασμένοι, αδέρφια στα στενά θα σταθούμε
Στις κορφές των κυμάτων που σταυρώνεται η μέρα,
για να δείξουμε πάλι πως ελεύθεροι ζούμε,
η καινούργια ψυχή μας θα φωνάζει: αέρα.

Να ξεχάσουμε πρόπει, της φυλής μας τα λάθη,
Η δική μας η ώρα σαν καμίνι φουντώνει,
Στον Καιάδα να πέσουν τ' ακυβέρνητα πάθη
Των Ελλήνων το Πάσχα πιο λαμπρό ξημερώνει.

Θ. Κουγιάλης.

Η Παναγιά η Γλυκιώτισσα

Η Παναγιά η γλυκιώτισσα η πελαγοφρουρούσα
τσεμπέρι μαύρο φόρεσε η χρυσομαντηλούσα

Τηρά κατά την θάλασσα την πικροκυματούσα
τηρά κατά τη Μεσαριά τη σιταροτροφούσα.

Τηρά τον Πενταδάκτυλο το Θρυλογεννημένο
τηρά και το πευκόδασος το χιλιορφανεμένο.

Πικρό το δάκρυ της κυλά της μαυροφορεμένης
σαν μάνας που 'χασε παιδί της μυριολυπημένης.

Στο κορφοβούνι στάθηκε η Μάτσης κι αγναντεύει
στην Παναγιά τέτοια μιλεί. το μάτι του αντρείυει.

Κουράγιο κυρα Δέσποινα και μην πολυδακρύζεις
της λευτεριάς το τίμημα μην πουν πως χαραμίζεις.

Ψηλά Κυρά μου, σήκωσε το μέτωπο και περ τους
χαλάλι της πατρίδας μας νιάτα και λεβεντιές τους.

Θ. Κουγιάλης.

Μυριοστάφυλη χαίρε.

Μυριοστάφυλη χαίρε, χαίρε συ μυριανθούσα
και χαλκόστηθη αντάμα, χαίρε Ολβία Μακαρία,
Χαίρε μάνα που εγέννας τη γλυκιά Αροδαφνούσα
και μαζί κεια τ' ανέλα, δρακομάχα θερία.
Ζει κι αυτή, ζουν και κείνα-πάντα τα όρη σου σου αχούνε
σαν οι γιοί του Αντρονίκου τα κοντάρια χτυπούνε.

Χαίρε συ που στους αιώνες ίσιο κράταες το γόνα
που φιλήματα ξένα δεν εδέχτης στα χείλη,
της λαλιάς μας ω σώστρα και φυλάχτρα κι αηδόνα
που μονάχα η καρδιά μας με το στόμα σου εμίλη.
Λεβεντιάς κι ομορφάδας χαίρε αστείρευτη βρύση
χαίρε κρήνη που εδίψα μάνο εμάς να ποτίσει.

Χαίρε συ που στου Φράγκου δεν εμπήκες την κλίνη
πούπες όχι! ως ο Τούρκος σούπε: πλάι μου κοιμίσου
Εσύ κόρη κυπρέα που κυπρέα έχεις μείνει
διαφεντεύτρα οργισμένη των ανθών της ψυχής σου.
Χαίρε πούμεινες πάντα στην περφάνια λουσιμένη
καθαρή, κρυσταλένια, της τιμής σου ερωμένη.

Χαίρε εσύ που με στέρεο το ποδάρι ανεβαίνεις
της θυσίας και της νίκης την σκληρήν ανηφόρα
που την δύσκολη στράτα της δουλειάς ως διαβαίνεις
γύρω ουρμάζει το αστάχυ, δένει μέλιν η οπώρα.
Ω πως λάμπει κορώνα στο απηλό σου κεφάλι
η χωριάτικη μόνον η μαντήλα - κι όχι άλλη!

Χαίρε λιόντισσα ! Αν χαθής μεσ στο μαύρο ρουμάνι
κι ως θεριό, κυνηγά σε λευτεριάς άγρια πείνα
γοργοβήματη τώρα χορτασιάς μέρα φτάνει
την παγάνα θα λύσει το θεριό, λιονταρίνα.
Χαίρε, κράτα και κτύπα ! Και στα τέκνα σου φέρε
κειο τον άρτο το μόνο που προσμένουμε. Χαίρε !

Λέω το μέγα το χαίρε - λέω και τρέμει η φωνή μου
Λέω απ τη μιά της την άκρη κι ως την άκρη την άλλη
την τρανή σου ομορφάδα, την ψυχή σου νησί μου
χαριτόβρυτο ρόδο που στο πέλαγο θάλλει.
Χαριτόβρυτο ρόδο στη ζωή μου και μένα
και μοσκιές μου φορτώνεις την ψυχή και τα φρένα.

Θ. Περίδης.

Ακριβός ο θάνατος.

Ακριβός ο θάνατος την αυγή
και του ήλιου το μεσουράνημα.
Πέτρινος λιγμός, φωτιά πηγές δακρύων
με διαπορθεύουν.

Ασήκωτα στου σταυρού μου τη ρίζα
ο χαλκός, ο χρυσός μου ιδρώτας
στου σταυρού μου το κέντρο.

Γυιός της ανοχής
και της απεραντοσύνης
του γονατισμού
και της ευωδίας,
γυμνός σκεπάζω τη γη

ανατέλλω και δύω τον ήλιο
μεσημέρια σκοτάδι
και νύχτες ολόφωτες
χαρά διψασμένος
σκοτεινιάζω το γέλιο

ονειροφόρος ο πόνος
με σηκώνει πανσέληνο.

. /.

Προβολείς με κυκλώνουν
το αίμα κυλά
στα δικά μου τα σκέλη.

Ήχος μεγαλώνω και μικραίνω
αιμάτινος
στο τραπέζι και τες συνειδήσεις.

Μόνος μετρώ ορθός
τες σταγόνες ζωής
που μ'απέμειναν.

κύματα έρχεται ο λυγμός
σε σειρές π'ακολούθησαν
ακατόρθωτα δοκιμάζει ν'ανοίξει
τα σφικτά μου τα χείλη.

Γύρω μου οι καπνοί
τα χαλάσματα οι φωνές
οι καμπανοκρουσίες

και πολλά μαζί
κηδεύουμε κορμιά.

Ανατολές δέχομαι πένθιμες
οκληρή τη συμμαχία του σκότους.

Τον ουρανό μου κομμάτισαν
με σίδερα
παράθυρα κελιών
κράτησαν την ψυχή μου.

Σε κτυπήματα ανήφορίζω
τα φτερωτά μου μηνύματα,

στα σπαρτά μου
παπαρούνες το αίμα.

Το κρίμα με μεγαλώνει
απλώνω μέσα μου τη σιωπή
και το ύψος

τες νύχτες εξαντλώ
των βουνών μου το βάρος

και πολλά μαζί
κηδεύουμε κορμιά.

. /.

Νέα πάντα κορμιά
νέα ονόματα
νέα μαύρα караβιών πανιά
στη δική μου τη θάλασσα ψηλά,
βαθειά με βυθίζουν
και μου καίνε τα όνειρα.

Ο νους ανθισμένος
σε άμαξες κηδείας
φυσά στων ονείρων τη στάχτη
και καλπάζει ατίθασα
με κράνη και ξίφη.

. /.

Φύγετε ματαμφισμένοι

Με ξένα όπλα κρατήσαν ότι μου στέρησαν
Σε μια μαύρη γραμμή, κατακόρυφα χαραγμένη
στη δύση με καρφώνουν.
Ανοίγω τα χέρια, αγκάλη της γης
Γδούπος μεσ απ το χώμα, η αγανάκτηση καλπάζει στο αίμα.

Το στήθος προβάλλω για τείχος και εκτέλεση
κ'οι στάχτες σηκώνονται στα νεανικά γύρω κεφάλια
στον αέρα ψιθυρίζουν, ανώνυμα δρομογραφούν,
και μόνο του θανάτου το κεφάλι, με δόντια νεανικά
ακίνητο μένει στο γαλάζιο.

Φύγετε ματαμφισμένοι, φύγετε
πριν ο σταυρός μου σας γυμνώσει.

Φύγετε ματαμφισμένοι, φύγετε
τους σπόρους να σπείρω
που αιώνια φέρω, ν'ανθίσω στο χώμα

Φύγετε ματαμφισμένοι, φύγετε
ν'ανθίσω στο χώμα
στη φωνή στη βουλή στ' όνομα μου

Φύγετε ματαμφισμένοι, φύγετε
να κηρύξω τα όσα η ψυχή μου αιώνες
ψιθυρίζει.

Σύνεργα του θανάτου μεσ'τες αμυγδαλιές
στον κρόταφο του βουνού στήσαν τους τηλεβόες
Άστρο στες στράτες έπεσα, στρατιώτης πάντα βαδίζω
να μετρώ μαύρα μαντήλια στες αυλές και τα σκαλοπάτια
κάθε φορά που πολλά μαζί κηδεύουμε κορμιά.

Ρίχνω τ' ακόντια μόνος στην έρημο
και μετρώ την ορμή και το θάρρος
της ψυχής μου τα εύγε τα πέρνει ο άνεμος
προδομένος αρχίζω το δρόμο μου.

Κοντά στον ορίζοντα μια σφαίρα από φως
μέσα στο φως.

Ε. Πατριώτης

Φόρτωσα τη φωνή μου
που κινδύνεψε να πέση
εις τους ήχους των καμπάνων
εις τους ήχους των τυμπάνων
και των τραγουδιών

κρατήθηκα στο χόρτο το χλωρό
το ματωμένο άνθος
φερούγισα σ'αλήθειες και θλίψεις
νύχτες φωτισμένος στο χάος.

Μέσ' τη νύχτα οι δρόμοι
το πρωί ανατείλαν
απ το μνήμα πέρασαν
οι άμαξες της νίκης.

Βρεγμένη φωνή
με κλάμα πανάρχαιο
ξανά ψιθυρίζει:

Στους αμέτρητους κύκλους μου
τον κύκλο τον στερνό, τον σκληρό,
στο χειμώνα του κορμιού
και του νου μου,
να τον ζώσω ζωνάρι της γης μου
τ'ουρανού μου να ζώσω
ζωνάρι πολύχρωμο.

Έκτωρ Πατριώτης.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ - ΑΡΧΕΙΟ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΜΑΤΣΗ